

Pravnik

2014

**Sudska
praksa**

Google Spain SL, Google Inc. protiv Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González - Pravo „biti zaboravljen“ Presuda Europskog suda

Uvod

Pravo na privatnost jedno je od *temeljnih ljudskih prava*.¹ No pitanje je ima li ova sintagma iz prosvjetiteljskog doba danas jednako značenje, kada se pred sudom za svoja prava zauzimaju čovjek i – Google Inc. U moderno doba, pravu na privatnost suprotstavlja se sloboda medija i pravo na slobodu izražavanja. Tehnološka dostignuća suvremenog čovjeka rezultirala su željom njega samoga da „*bude zaboravljen*“. Zbog prethodnog, donesena je jedna od povijesnih presuda, ona u slučaju Google. Najprije, nasuprot pravu na privatnost je pravo na slobodu izražavanja i sloboda medija, a koje pravo bi u pojedinim situacijama trebalo ustuknuti, nemoguće je *a priori* odrediti zakonskim tekstom. Iz toga slijedi i druga važnost odluke Europskog suda a odnosi se na kriterije koji pomažu utvrditi koje pravo u konkretnom slučaju ima primat. Uz to, odluka Europskog Suda (u daljnjem tekstu: Suda) presedan² je utoliko što se nikada ranije nije odlučivalo o mogućnosti određene osobe da uputi zahtjev jednom operateru pretraživača da se njegovi podaci ne prikazuju u Internet tražilici.

Zahtjev za donošenjem prethodne odluke upućen je u okviru spora između Google Spain SL (u daljnjem tekstu: Google Spain) i Google Inc. te Agencia Espanola de Protección de Datos (agencija za zaštitu podataka, u daljnjem tekstu: AEPD) i M. Costeja González u vezi s odlukom te Agencije kojom se usvaja žalba koju je uložio M. Costeja González protiv tih dvaju društava i koja nalaže društvu Google Inc. donošenje nužnih mjera za povlačenje iz svojeg indeksa osobnih podataka koji se odnose na M. Costeju González i sprječavanje pristupanja tim podacima u budućnosti. Gdje povući granicu između legitimnih očekivanja čovjeka da njegovi osobni podaci ne budu dostupni ustinu nepreglednom broju ljudi i inte-

1 „Svatko ima pravo na poštovanje svog privatnog i obiteljskog života, doma i komuniciranja.“ čl. 7. Povelje o temeljnim pravima Europske Unije (2010/C 83/02),

„Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnoga i obiteljskog života, doma i dopisivanja.“, čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10),

„Svakom se jamči štovanje i pravna zaštita njegova osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti.“ čl. 35. Ustava Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14)

2 „This has given rise to unprecedented circumstances in which a balance has to be struck between various fundamental rights, (...), on one hand, and protection of personal data and the privacy of individuals, on the other.“ Mišljenje nezavisnog odvjetnika Jääskinenä u predmetu C-131/12 od 25. lipnja 2013., t. 2.

resa internetskih korisnika? Sud³ je u ovom predmetu⁴ ustvrdio kako je Google Inc. odgovoran pružiti zaštitu prava na privatnost i kako tuženik ima pravo zahtijevati od Google Inc. da ograniči dostupnost pretraživanja njegovih osobnih podataka.

1. Pravni okvir

Što se tiče prava Europske Unije, za slučaj je važno tumačenje Direktive 95/46/EZ⁵ i članka 8. Povelje Europske Unije o temeljnim pravima u kojem je priznato pravo na privatnost. U pogledu Direktive, Sud u odluci navodi sljedeće uvodne izjave: 2., 10., 18. do 20. i 25. Druga uvodna izjava: „(2) budući da su sustavi za obradu podataka osmišljeni da služe čovjeku; budući da moraju, [...] poštovati njihova temeljna prava i slobode, pravo na privatnost, te doprinostiti [...] dobrobiti pojedinaca“. Iako izjava nesumnjivo sadrži naglasak na zaštiti ljudskih prava, a u tehnologiji vidi tek oruđe čovjeka, zanimljivo je što je u ovome sporu potrebna interpretacija odredbi Direktive koja je donesena prije javljanja određenih tehnologija. Sadržaji ostalih uvodnih izjava između ostalog razmatraju obvezu nacionalnih zakonodavstava da osiguraju visoku razinu zaštite u Zajednici, obveze svakog poslovnog nastana da ispunjava obveze koje nalaže nacionalno zakonodavstvo, prava pojedinaca čiji su podaci predmet obrade (da imaju uvid u njih, da zatraže ispravak i čak da se usprotive obradi pod nekim okolnostima).

Članak 2. Direktive 95/46 propisuje što se smatra osobnim podatkom, obradom osobnih podataka, tko je nadzornik i slično.⁶ „Osobni podaci“ su bilo koji podaci koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koja se može utvrditi dok „obrada osobnih podataka“ predstavlja bilo koji postupak ili skup postupaka koji se provode nad podacima, bilo automatskim putem ili ne, kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, pohrana, (...) ili stavljanje na raspolaganje drugim načinom (...). „Nadzornik“ znači fizička ili pravna osoba, javno tijelo, agencija ili bilo koje drugo tijelo koje samo ili zajedno s drugima utvrđuje svrhu i načine obrade osobnih podataka (...).

Članak 7. propisuje kada se osobni podaci smiju obrađivati: „Države članice osiguravaju da se osobni podaci mogu obrađivati jedino ako: (...) je obrada potrebna u svrhe zakonitog interesa kojeg ima nadzornik ili treća stranka ili stranke kojima se podaci otkrivaju, osim kada su ti podaci podređeni interesu za temeljna prava i slobode čiji se podaci obrađuju koja zahtijeva zaštitu na temelju članka 1. stavka 1. ove Direktive.“

U pogledu španjolskog prava, Direktiva je prenesena organskim zakonom br. 15/1999 od 13. prosinca 1999. o zaštiti osobnih podataka.

2. Činjenično stanje

M. Costeja González, španjolski državljanin s prebivalištem u Španjolskoj, podnio je 5. ožujka 2010. AEPD-u protiv La Vanguardia Ediciones SL, izdavača dnevnih novina (u dalj-

3 Veliko vijeće u sastavu V. Skouris, predsjednik, K. Lenaerts, potpredsjednik, M. Ilešič (izvjestitelj), L. Bay Larsen, T. von Danwitz, M. Safjan, predsjednici vijeća, J. Malenovský, E. Levits, A. O. Caoimh, A. Arabadžiev, M. Berger, A. Prechal i E. Jarašiusas, suci

4 Odluka ES u predmetu C-131/12 od 13.5.2014.

5 Direktiva o zaštiti podataka Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka

6 Određenja tih pojmova iz Direktive jednaka su ili vrlo slična u našem Zakonu o zaštiti podataka (Narodne novine 103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12), kao i odredbe iz poglavlja II. odjeljka I. Direktive („Načela koja se odnose na kvalitetu podataka“) kojima odgovara članak 6. Zakona o zaštiti osobnih podataka (uz tu razliku da je zakonodavac prihvatio izraz „voditelj“ umjesto „nadzornik“).

Što se tiče relevantnog nacionalnog prava za ovaj predmet, španjolski zakon definira navedene pojmove mnogo konciznije i bez iscrpnih nabiranja

njem tekstu: La Vanguardia), kao i protiv Googlea Spain i Googlea Inc. prigovor utemeljen na činjenici da su korisnici interneta prilikom unošenja njegovog imena dobivali poveznice prema dvjema stranicama dnevnika La Vanguardije.⁷ Na njima se nalazio oglas s imenom M. Costeje González za dražbenu prodaju nekretnina povezanu s ovrhama radi naplate dugova iz područja socijalnog osiguranja. M. Costeja González naveo je da je ovrha u kojoj je on bio ovršenik u potpunosti okončana prije više godina i kako su podaci na stranicama potpuno irelevantni. Prigovorom je između ostalog zatražio da se La Vanguardiji naloži brisanje ili izmjena navedenih stranica, odnosno da se njegovi osobni podaci zaštite primjenom određenih alata internetskih pretraživača. Odlukom od 30. srpnja 2010. AEPD odbio je navedeni prigovor u pogledu La Vanguardije,⁸ no usvojen je u onom dijelu usmjerenom protiv društva Google Spain i Google Inc. u pogledu kojih je M. Costeja González zatražio od AEPD-a da im naloži brisanje ili prikrivanje njegovih osobnih podataka kako se oni više ne bi pojavljivali u rezultatima pretrage i poveznicama La Vanguardije.⁹

Google Spain i Google Inc. uložili su pred Audiencia Nacional dvije odvojene žalbe protiv navedene odluke, a koje je Audiencia Nacional spojio. U svojoj odluci o upućivanju zahtjeva taj sud navodi da navedene žalbe postavljaju pitanje o tome koje obveze imaju operateri pretraživača radi zaštite osobnih podataka zainteresiranih osoba koje ne žele da se prate, indeksiraju i na neutvrđen način stavljaju na raspolaganje korisnicima interneta određene informacije koje su objavljene na mrežnim stranicama trećih stranaka. Odgovor na to pitanje ovisi o načinu na koji je potrebno tumačiti Direktivu 95/46.¹⁰

3. Prethodna pitanja Sudu

Audiencia Nacional zastao je s postupkom i Sudu uputio zahtjev za prethodnom odlukom u pogledu teritorijalnog područja primjene Direktive 95/46 odnosno primjenjuje li se Direktiva na tražilice poput Googlea, je li Direktiva primjenjiva na Google Spain te ima li osoba pravo zatražiti da njeni podaci budu uklonjeni iz rezultata pretrage, ako smatra da joj takve informacije mogu nanijeti štetu ili ako želi da one budu zaboravljene.

Prvim pitanjem, nacionalni sud traži od Suda tumačenje postoji li u konkretnom slučaju „poslovni nastan“ u smislu odredaba čl. 4. st. 1. t. (a) Direktive 95/46¹¹ ako je ispunjen uvjet da poduzetnik koji daje pretraživač u državi članici osnuje podružnicu ili društvo kćer u cilju promocije i prodaje oglašivačkih prostora na pretraživaču, a aktivnost koje je usmjerena na stanovnike te države članice.¹² Sud koji je uputio zahtjev naveo je kako je Google Search dostupan na svjetskoj razini putem mrežne stranice „www.google.com“ te da u mnogim državama postoje lokalne inačice, a ona na španjolskom jeziku dostupna je putem mrežne stranice „www.google.es“. Nadalje, Google Search¹³ nije ograničen na davanje pristupa sadržajima koji se nalaze na indeksiranim mrežnim stranicama, već i komercijalizira tu aktivnost putem

7 Stranice od 19. siječnja i 9. ožujka 1998.

8 AEPD je ocijenio kako je objavljivanje informacija od strane La Vanguardije bilo zakonski opravdano s obzirom na to da je izvršeno po nalogu Ministarstva rada i socijalnih poslova radi maksimalnog publiciteta javne dražbe

9 Ovdje je AEPD zauzeo stav kako je ovlašten naložiti operaterima pretraživača povlačenje podataka kad smatra da pristupanje istima mogu povrijediti temeljno pravo na zaštitu podataka, te da ta obveza može izravno obvezivati operatere pretraživača, a da nije nužno brisanje podataka na mrežnoj stranici gdje se oni nalaze

10 t. 18. i 19. odluke

11 Svaka država članica na obradu osobnih podataka primjenjuje nacionalne propise koje donose u skladu s ovom Direktivom kada: a) se obrada provodi u smislu aktivnosti poslovnog nastana nadzornika na području države članice; kada taj nadzornik ima poslovni nastan na području nekoliko država članica, on mora poduzeti potrebne mjere kako bi osigurao da svaki od tih poslovnih nastana ispunjava obveze propisane važećim nacionalnim pravom

12 Alternativno su predviđena još dva uvjeta, no budući kako je Sud ustvrdio da je nevedeni u pogledu „poslovnog nastana“ ispunjen, u okviru ovoga rada nema potrebe razmatrati ostale

13 Iskorištava ga Google Inc., društvo majka Grupe Google, čije je društveno sjedište u Sjedinjenim Američkim Državama.

reklama koje su povezane s pojmovima pretrage. Google Spain kao društvo kćer Grupe Google ima vlastitu pravnu osobnost s društvenim ciljem promocije, podrške prodaji i prodaje proizvoda i usluga mrežnog oglašavanja trećim strankama, a Google Inc. odredio ga je za nadzornika dvaju sustava arhiviranja u Španjolskoj te ga registrirao pri AEPD-u.

Nacionalni sud navodi kako Google Inc. iskorištava Google Search i upravlja njime, te da nije utvrđeno da Google Spain u Španjolskoj obavlja aktivnost koja je izravno povezana s indeksacijom ili pohranjivanjem informacija ili podataka sadržanih na mrežnim stranicama trećih stranaka, međutim, aktivnost kojom se bavi Google Spain (promocija i prodaja oglašivačkih prostora) predstavlja bitan dio poslovne aktivnosti Grupe Google i može se smatrati da je usko povezana s Google Searchom. U tom kontekstu, Sud navodi uvodnu izjavu 19. Direktive 95/46 koja određuje da „poslovni nastan na području države članice podrazumijeva učinkovito i stvarno provođenje aktivnosti kroz stabilne dogovore“. Budući da Google Spain uistinu tako izvršava svoju aktivnosti te da ima vlastitu pravnu osobnost, ono ima „poslovni nastan“¹⁴ u smislu čl. 4. st. 1. t. (a) Direktive 95/46.

S obzirom na odgovor na točku (a) prvog pitanja, Sud je utvrdio kako nema potrebe odgovarati na ostale točke (b) do (d).

Što se tiče aktivnosti pretraživača kao pružatelja sadržaja u vezi s Direktivom 95/46, nacionalni sud pita u točki (a) drugog pitanja treba li smatrati aktivnost Google Searcha koja se sastoji u pronalaženju informacija objavljenih na Internetu od trećih stranaka, njihovom automatskom indeksiranju, privremenom pohranjivanju i konačno, stavljanju na raspolaganje korisnicima interneta, „obradom osobnih podataka“ iz čl. 2. t. (b) Direktive, na što Sud daje potvrđan odgovor. Naime, Sud je već ranije ustvrdio da se stavljanje osobnih podataka na internetsku stranicu smatra takvom „obradom“.¹⁵ Operacije koje izvršava operater pretraživača nedvojbeno predstavljaju one iz čl. 2. t. (b) i mora ih se kvalificirati „obradom“ podataka, pri čemu je irelevantno razlikuje li operater osobne podatke od ostalih vrsta informacija.¹⁶

U pogledu točke (b), Sud na pitanje treba li operatera pretraživača smatrati „nadzornikom“ osobnih podataka sadržanih na mrežnim stranicama koje indeksira također odgovara potvrdno, budući da on utvrđuje svrhe i načine obrade osobnih podataka (čl. 2. t. (d) Direktive)¹⁷. Detaljnije o mogućnosti urednika mrežnih stranica da ograniče dostupnost određenih informacija *infra*.

Na točku (c) drugog pitanja, Sud priznaje pravo AEPD-u da naloži Google Searchu povlačenje informacija koje su objavile treće stranke iz svojih indeksa, a da se prethodno ili istodobno ne obrati vlasniku mrežne stranice na kojoj se nalaze navedene informacije, pa čak i (točka (d)) kad su informacije s osobnim podacima zakonito objavile treće stranke i ostaju na izvornoj mrežnoj stranici. Sud je također ranije presudio da se odredbe Direktive nužno moraju tumačiti u svjetlu temeljnih prava koja čine sastavni dio općih načela prava koja su upisana u Povelju. Obveza nadzornika da ukloni određene informacije proizlazi iz čl. 12. t. (b) Direktive, pri čemu pravo osobe čiji se podaci obrađuju može proizlaziti iz nepoštivanja drugih uvjeta zakonitosti obrade osobnih podataka jer je utvrđenje u članku egzemplifikativno. Zakonitost obrade može proizlaziti iz razloga navedenog u čl. 7. t. (f) koji sadrži zahtjev za ravnotežom suprotstavljenih prava i interesa određujući kako se osobni podaci mogu

14 Google Spain i Google Inc. osporavaju to, jer obradu osobnih podataka provodi isključivo Google Inc, koji iskorištava Google Search bez ikakvog miješanja Google Spain, no prema razmatranom članku ne zahtijeva se da se obrada osobnih podataka izvršava „putem“ samog dotičnog poslovnog nastana, nego jedino da je to „u smislu aktivnosti“ istoga

15 v. presudu Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, t. 24. i t. 25.

16 t. 28. odluke

17 Suprotno, n.o. Jääskinen: „*However, the internet search engine service provider cannot be considered as ‘controller’ of the processing of such personal data in the sense of Article 2(d) of Directive 95/46, with the exception of the contents of the index of its search engine, provided that the service provider does not index or archive personal data against the instructions or requests of the publisher of the web page.*“ t. 138. mišljenja

obrađivati jedino ako „je obrada potrebna u svrhe zakonitog interesa kojeg ima nadzornik ili treća stranka ili stranke kojima se podaci otkrivaju, osim kada su ti podaci podređeni interesu za temeljna prava i slobode čiji se podaci obrađuju...“

Obveza operatera pretraživača da izbriše poveznice prema mrežnim stranicama i u slučaju kada se podaci prethodno ili istodobno ne izbrišu sa same mrežne stranice. *Ratio* odredbe je zaštita osoba čiji se podaci obrađuju, a njeno ostvarenje bi bez ovakve obveze operatera bilo ugroženo zbog mogućnosti repliciranja sadržaja na drugim stranicama i zbog činjenice da osobe odgovorne za njihovo objavljivanje ne podliježu uvijek zakonodavstvu Unije.

Odgovorom na treće pitanje, Sud je rekao kako M. Costeja Gonzalez ima pravo „biti zaboravljen“. ¹⁸ Osobi čiji se podaci obrađuju mora se omogućiti da zahtijeva brisanje istih s popisa rezultata, ako joj takve informacije mogu nanijeti štetu ili ako želi da navedene informacije nakon određenog vremena budu „zaboravljene“.

Najprije, čak i u početku zakonita obrada točnih podataka može s vremenom postati neusklađena s Direktivom ako ti podaci nisu više nužni s obzirom na svrhe radi kojih su bili prikupljeni ili obrađeni. ¹⁹ Nadalje, neusklađenost ne mora nužno biti rezultat netočnosti podataka, već i njihove neprikladnosti, irelevantnosti ili pretjeranosti u odnosu na svrhe i vrijeme koje je proteklo, a nesumnjivo je kako se u ovom slučaju radi o podacima koji su objavljeni prije 16 godina i da je postupak u kojem je M. Costeja González bio ovršenik u potpunosti okončan prije više godina, a da se unatoč prethodnom, 2012. godine upisom njegova imena u tražilicu pojavljuju poveznice prema stranicama s tim podacima. Uz to, uz postupak ovrhe se često veže određeni „negativni“ prizvuk.

Sud svoju odluku temelji na potrebi pronalaženja određene ravnoteže između ekonomskog interesa operatera pretraživača i temeljnih prava osobe, no prevaga potonjih nije apsolutna budući da ravnoteža može ovisiti o naravi informacije o kojoj je riječ kao i o javnom interesu za tu informaciju s obzirom na ulogu koju ta osoba ima u javnom životu. ²⁰

S obzirom na prethodno, Sud je odlučio: „Osoba čiji se podaci obrađuju, s obzirom na svoja temeljna prava na temelju članaka 7. i 8. Povelje, može zatražiti da se informacija o kojoj je riječ više ne stavlja na raspolaganje širokoj javnosti njezinim uključivanjem u takav popis rezultata zbog toga što ta prava načelno prevaguju ne samo nad gospodarskim interesom operatera pretraživača nego i nad interesom javnosti u vezi s pronalaženjem navedene informacije,... Međutim, to ne bi bio slučaj ako se čini da je zbog posebnih razloga, kao što je uloga navedene osobe u javnom životu, miješanje u njezina temeljna prava opravdano prevagajućim interesom da se takvim uključivanjem ima pristup informaciji o kojoj je riječ.“

4. Indeksiranje web stranica²¹

Budući da su Google Spain i Google Inc. bili mišljenja da se aktivnost pretraživača ne može smatrati obradom podataka, ²² slijedi pojednostavljeni prikaz samog indeksiranja web stranica, kako bi neuvažavanje njihovog prigovora bilo razumljivije.

18 „The rights to erasure and blocking of data, (...), and the right to object, (...), do not confer on the data subject a right to address himself to a search engine service provider in order to prevent indexing of the information relating to him personally, published legally on third parties' web pages...“ Ibid.

19 t. 93. odluke

20 t. 81. presude

21 Budući da je ES donio svoju odluku u odnosu na Google Search kao jednu od stranaka u postupku pred nacionalnim sudom, i kako je isti najkorištenija tražilica, za potrebe rada preuzeta su objašnjenja dostupna na njihovoj stranici <http://www.google.com/intl/hr/insidesearch/howsearchworks/crawling-indexing.html>

22 Google navodi da se informacije obrađuju u njihovoj sveukupnosti i kako se ne razlikuju osobni podaci i druge informacije (t. 22. odluke)

Najprije, indeksiranje se obavlja putem softvera „web pauci“²³ koji otkrivaju javno dostupne web stranice, zatim slijede veze na tim stranicama i konačno šalju podatke o njima Googleovim poslužiteljima, vrlo pojednostavljeno - pauci pretražuju Internet onako kako i sami pregledavamo sadržaj na webu. Računalni programi određuju koje će se stranice indeksirati i koliko često, a Google ne prihvaća plaćanje za češće indeksiranje web lokacije, odnosno, naglasak je na kvaliteti pretraživanja jer se onemogućava prikazivanje web rezultata prema principu „više novca - više prikazanih rezultata pretraživanja u tražilici“. Sud ustvrdio je kako postupak indeksiranja kojim operater pretraživača prikuplja podatke, koje zatim vraća, snima i organizira, te pohranjuje na svojim poslužiteljima i u određenim ih slučajevima stavlja na raspolaganje svojim korisnicima u obliku popisa rezultata pretrage, doista predstavlja aktivnost obrade osobnih podataka jer se među rezultatima nalaze i informacije koje se odnose na određene ili određive fizičke osobe.²⁴

Važno je razmotriti i mogućnost vlasnika web lokacija da postavi ograničenja za pretraživanje putem protokola za isključivanje²⁵ odnosno različitih naredbi.²⁶ No, odsutnost korištenja tih alata od strane urednika mrežnih stranica²⁷ nikako ne znači oslobođenje operatera pretraživača njegove odgovornosti. Naime, prethodno ne umanjuje činjenicu kako je aktivnost operatera pretraživača različita od aktivnosti urednika mrežnih stranica. Uz to, presumiranje da navedena mogućnost urednika da ograniči indeksiranje sadržaja web stranice znači da isti zajedno s operaterom pretraživača utvrđuje svrhe i način obrade podataka, također ne znači eliminiranje odgovornosti potonjeg – „... to utvrđivanje se može izvršiti samo ili *zajedno* s drugima.“ (*arg. ex čl. 2. t. (d) Direktive*). Važno je napomenuti kako brisanjem web stranice iz rezultata pretraživanja ne znači da je i sam sadržaj s takvim podacima izbrisan. On je i dalje dostupan na Internetu korištenjem drugih pretraživača ili dijeljenjem putem društvenih mreža, te se za njegovo brisanje treba obratiti vlasniku web lokacije.

5. Google izvješće²⁸ i zahtjev za uklanjanje osobnih podataka

Podaci datiraju od pokretanja postupka obrade zahtjeva 29. svibnja 2014. Ukupan broj zahtjeva koje je Google primio iznosi 185.280, a ukupan broj URL-ova čije je uklanjanje Google procijenio je 666.240. Što se tiče potpuno obrađenih URL-ova uklonjeno je 222.692 web adresa (40,4%)²⁹ dok 328.269 (59,6%) nije uklonjeno. Najviše zahtjeva zaprimljeno je iz Francuske (120,165), Njemačke (119,931), Velike Britanije (91, 229), Španjolske (56, 495) i Italije (49,750).

Primjerice, Google je na zahtjev žrtve silovanja uklonio poveznicu prema članku koji sadržava informacije o kaznenom djelu, zatim vezu do stranice koja je preuzela samostalno

23 Softverski roboti (indekseri ili pauci) pohranjuju podatke o stranicama u podatkovnim centrima

24 Prethodno se ne može osporiti činjenicom da su ti podaci već objavljeni na internetu, jer bi se u suprotnom Direktivu uvelike lišilo njezinog smisla (t. 29. I 30. presude)

25 „Pomoću datoteke robots.txt vlasnici web-lokacija mogu spriječiti da ih Googlebot indeksira ili mogu navesti precizne informacije o načinu obrade stranica na svojim web-lokacijama.“

(<http://www.google.com/intl/hr/insidesearch/howsearchworks/crawling-indexing.html>)

26 e.g. „all“ znači indeksiranje bez ograničenja (standardna postavka), opcija „no index“ omogućuje neprikazivanje web stranice u rezultatima pretraživanja i neprikazivanje „Cached“ poveznice u istima, odabirom koda „no image“ isključuje se indeksiranje slikovnih prikaza na određenoj stranici

(https://developers.google.com/webmasters/control-crawl-index/docs/robots_meta_tag?hl=hr)

27 eng. webmaster

28 <http://www.google.com/transparencyreport/removals/europeprivacy/?hl=hr>, zadnje ažuriranje podataka: 14. 12. 2014.

29 Domene s kojih je uklonjeno najviše URL-ova su društvene mreže „www.facebook.com“ (4668) i „profileengine.com“ (4425)

objavljenu sliku i ponovo je objavila te vezu prema članku o natjecanju u kojem je podnositelj zahtjeva sudjelovao kao maloljetnik. Zahtjevi koji nisu usvojeni odnose se na službene i javne osobe, djelatnike u medijima ili počinitelje kaznenih djela.³⁰

Postupak uklanjanja podataka započinje ispunjavanjem web-obrasca nakon čega Google procijenjuje svaki zahtjev posebno pri tome uzimajući u obzir zastarjelost ili netočnost informacije o osobi i da li postoji javni interes u zadržavanju tih informacija u rezultatima pretraživanja. Što se tiče samog sadržaja, Google obaviještava webmastere o uklanjanju stranica s njihovih web-lokacija iz rezultata pretraživanja, no šalje samo predmetne URL-ove, bez imena i prezimena podnositelja zahtjeva, u svrhu poštivanja privatnosti pojedinaca.

Ako zahtjev ne bude usvojen od strane Googlea, pojedinac može postaviti zahtjev da njegovu odluku pregleda lokalno nadležno tijelo za zaštitu podataka.

6. Zaključak

Google kao najkorištenija web tražilica³¹ neizostavan je dio svakodnevice internetskih korisnika i vjerojatno bi se osjećali u najmanju ruku „izgubljenima“ kada upite i pretrage ne bi mogli okončati jednostavnim klikom na opciju „*search*“. No što je s onima koji žele biti *izgubljeni* iz rezultata pretrage? Nije li pravo pojedinca da se postupak ovrhe okončan prije više godina u kojem je bio ovršenik zaboravi? Nije li pravo osobe da se ograniči pristup podacima koji se odnose na događaje iz njezinog djetinjstva? I nije li pravo žrtve kaznenog djela da se pretragom njenog imena u rezultatima ne pojavljuju članci s tim sadržajem?

Iako je i dalje jedan od kriterija prosuđivanja ima li osoba pravo zahtijevati ograničenje pristupa podacima o njoj javni ineteres, kao i svojstvo određene osobe, odluka Suda važna je zbog pronalaženja određene ravnoteže između tog interesa i temeljnih prava čovjeka iz Povelje. Pravo javnosti na pristup informacijama, sloboda medija i interes internetskih korisnika jesu važni, no mišljenje Suda u ovom predmetu ne može se kritizirati prigovorima koji se temelje na stupnju razvoja današnje tehnologije i ugrožavanju njihovog daljnjeg „usavršavanja“ uslijed ovakve odluke Suda. Naime, *contradictio in adiecto* je smatrati kako se privatnost čovjeka treba žrtvovati u određenim slučajevima u svrhu slobode pretraživanja Interneta i dostupnosti informacija - suvremena dostignuća čovjeka trebaju služiti njemu samome.

Naposljetku, Povelja o temeljnim pravima i Direktiva 95/46 jamče pravo na privatnost i zaštitu osobnih podataka, čime se stupanj njihove zaštite u državama članicama Europske Unije podigao na razinu kojoj ne može parirati regulativa mnogih razvijenih zemalja, kao što su Sjedinjene Američke Države i Japan.

30 „...the right to be forgotten is certainly not about making prominent people less prominent or making criminals less criminal.“

http://ec.europa.eu/justice/data-protection/files/factsheets/factsheet_data_protection_en.pdf

31 90.07% internet korisnika koristi *Google Search*, slijede *Yahoo!* s 3,5% korisnika i *Bing* s 2.75% korisnika
<http://www.clicky.co.uk/2014/02/search-engine-statistics-january-2014/>